

2026-04-07

RUN/8/2026

Maria Walther
Samhällsutveckling
Tfn:
E-post: maria.walther@regionjh.se

Finansdepartementet
fi.remissvar@regeringskansliet.se
CC: fi.ofa.dis@regeringskansliet.se
Fi2025/02424

Remissvar - Snabbare bredband i hela landet-åtgärder för effektivare utbyggnad av gigabitinфраstruktur (SOU: 2025:110)

Region Jämtland Härjedalen har erbjudits möjlighet att yttra sig över betänkandet *Snabbare bredband i hela landet – åtgärder för effektivare utbyggnad av gigabitinфраstruktur SOU 2025:110*.

Region Jämtland Härjedalen yttrar sig i sin roll som regionalt utvecklingsansvarig och fokuserar sitt svar utifrån den rollen.

Region Jämtland Härjedalen ser positivt på förslag och initiativ som syftar till att underlätta arbetet med att bygga framtidssäker robust digital infrastruktur och ställer sig därför i allt väsentlig bakom utredningens förslag och bedömningar. Det är angeläget att administrativa hinder för en effektiv utbyggnad av gigabitinфраstruktur undanröjs.

Digitaliseringen och den grundläggande digitala infrastrukturen är en förutsättning för att Regionen som organisation men även kommunerna skall kunna leverera digitala välfärdstjänster och därmed kunna tillgodose behovet från invånare och företagare. Digitaliseringen ingår också som en viktig parameter för den verksamhetsutveckling regionen bedriver, inte minst utifrån näringslivets behov av digitalisering.

Som regionalt utvecklingsansvarig har Region Jämtland Härjedalen ett särskilt ansvar för att verka för goda förutsättningar för digital infrastruktur i hela länet. Regionen arbetar strategiskt med bland annat samordning, kunskapsstöd och dialog mellan kommuner, marknadsaktörer och statliga myndigheter i syfte att främja en effektiv, täckande, robust bredbandsutbyggnad. Mot denna bakgrund är det av stor vikt att den nationella implementeringen av EU-förordningen utformas så att den understödjer regionala och lokala förutsättningar, minskar administrativa och ekonomiska hinder samt stärker möjligheterna till samverkan.

En viktig aspekt att ta med i diskussionen kring EU:s förordning om gigabitinфраstruktur, GIA, är att i den glesbygd idag som saknar gigabitinфраstruktur i Jämtlands län finns det inte mycket infrastruktur att begära tillträde till. Därför finns farhågor om att GIA inte får den effekt som tänkt i den glesbygd i norra Sverige som idag saknar gigabitinфраstruktur. Mer än

30 procent av hushållen och företagen i Jämtlands läns glesbygd saknar fortfarande gigabituppkoppling.

Av den anledningen är statlig finansiering för den återstående utbyggnaden av digital infrastruktur i Norrland i allmänhet och Jämtlands län i synnerhet av stor vikt.

Region Jämtland Härjedalen anser också, av samma anledning som ovan, att Regeringen bör undersöka möjligheten att kanalisering för fiber eller komplett gigabitinfrastruktur alltid ingår i Trafikverkets vägbyggnationer samt när elbolag gräver ner el-infrastruktur. Alltså vid anläggande av annan form av infrastruktur, på samma sätt som detta ingår vid nybyggnation och större ombyggnation av byggnader. Region Jämtland Härjedalen anser att minimiinformation i samband med planerade bygg- och anläggningsprojekt inte är tillräckligt. En sådan ordning skulle spara mycket framtida arbete, tid samt pengar samhällsekonomiskt sett.

Region Jämtland Härjedalen delar utredningens bedömning av hur Sverige bör avvika från GIA:s regler om skyst godkännande. Att införa en särskild skadeståndsbestämmelse i kompletteringslagen framstår som tydligare och därmed lämpligare än en hänvisning till skadeståndslagen.

Ett införande av skyst godkännande på den typ av tillstånd som omfattas av GIA, skulle inte bara riskera att beröva berörda sakägare deras grundlagsskyddade rättigheter utan även ge upphov till stor rättsosäkerhet vad avser innebörden av själva tillståndet och de villkor på vilka det beviljats. Om denna ordning, eller lag, ska kunna anses motsvara förordningens grundläggande intentioner är det viktigt att skadeståndet utformas så att det i praktiken ger ett likvärdigt incitament som skyst medgivande. Ersättningsnivåerna måste därför stå i tydlig proportion till den effekt som ett uteblivet eller försenat beslut får för utbyggnadsprojektet. Ett skadestånd som inte är tillräckligt kännbart riskerar annars att försvaga drivkrafterna för tillståndsgivande myndigheter att hålla tidsfrister och effektivisera sina processer, vilket skulle strida mot EU:s gigabitinfrastrukturförordnings syfte att påskynda och förenkla utbyggnaden av gigabitinfrastruktur.

Region Jämtland Härjedalen uppmanar därför Regeringen att även framgent verkar för att regler om skyst godkännande i EU-lagstiftning undviks eller att det i vart fall införs möjligheter för medlemsstaterna att göra undantag från bestämmelserna på samma sätt som i GIA.

Region Jämtland Härjedalen ser vidare positivt på att Post- och telestyrelsen, PTS, föreslås vara behörig myndighet för tillsyn och tvistelösning inom ramen för regelverket. Samtidigt vill Regionen framhålla värdet av att den nationella ordningen kompletteras med möjlighet till regional närvaro och involvering. Regionerna har genom deras regionala utvecklingsansvar och en nära samverkan med kommunerna en stark lokal och territoriell förankring vilket ger goda förutsättningar för att bidra med kunskap om lokala förhållanden, planeringsprocesser och praktiska utmaningar vid utbyggnad. En sådan regional medverkan skulle kunna stärka effektiviteten i tvistelösningar, öka förståelsen mellan berörda parter och bidra till mer ändamålsenliga och proportionerliga bedömningar. Region Jämtland Härjedalen bedömer därför att en ordning som möjliggör samverkan mellan PTS och regional nivå kan bidra till att regelverkets övergripande syfte om en snabbare och mer effektiv utbyggnad av gigabitinfrastruktur uppnås.

Region Jämtland Härjedalen ser positivt på förslaget om en nationell digital ingångsportal och bedömer att en sådan funktion kan spela en viktig roll för att förenkla och effektivisera

tillstånds- och samordningsprocesser vid utbyggnad av gigabitinфраstruktur. För att portalen ska få full genomslagskraft är det dock angeläget att den utformas på ett sätt som även stärker den regionala och lokala nivån. Till exempel bör det finnas möjlighet att tillgängliggöra regionala och kommunala planer, såsom bredbandsstrategier, utbyggnadsplaner och relevant fysisk planering, i portalen. Detta skulle bidra till ökad transparens, bättre samordning mellan aktörer och mer förutsägbara förutsättningar för utbyggnadsprojekt. Regionen bedömer att en digital ingång som på detta sätt tar tillvara regional och lokal kunskap väsentligt kan stärka portalens funktion som ett praktiskt verktyg för en effektiv och kostnadseffektiv utbyggnad.

Vid utformningen av denna centrala informationspunkten är det därför viktigt att PTS ges tydliga direktiv att ta hänsyn till och om möjligt samordna sitt arbetet med andra utvecklingsarbeten kring digitalisering av ärendehantering.

Region Jämtland Härjedalen vill även betona vikten av att undantagen i den svenska förordningen hålls till ett minimum och utformas på ett transparent och förutsägbart sätt. Ett omfattande eller otydligt undantagssystem riskerar att undergräva regelverkets grundläggande intentioner och kan skapa osäkerhet för aktörer som planerar och genomför investeringar i gigabitinфраstruktur. För att regelverket ska fungera som ett effektivt styrmedel för förenkling och påskyndad utbyggnad bör undantag vara tydligt motiverade, konsekvent tillämpade och lätt tillgängliga för insyn. En sådan utformning är nödvändig för att säkerställa likvärdiga förutsättningar över landet och för att bibehålla förtroendet för regelverkets roll som ett verktyg för en effektiv och kostnadseffektiv utbyggnad.

Avslutningsvis anser Region Jämtland Härjedalen att regeringen bör ge PTS ett uppdrag att informera och utbilda berörda offentliga aktörer, t ex Regioner och kommuner samt deras bolag, i GIA och vad GIA betyder i praktiken. Region Jämtland Härjedalen ser gärna att PTS gör detta i samarbete med Sveriges Kommuner och Regioner (SKR).